

> **Retouradres** Postbus 16228 2500 BE Den Haag

Aan de Minister voor Rechtsbescherming
De heer drs. S. Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

**ATR, Adviescollege
toetsing regeldruk**
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag

Postbus 16228
2500 BE Den Haag

Onze referentie

Uw referentie

Datum 11 maart 2021
Betreft Wetsvoorstel dubbele achternaam

T
E
www.atr-regeldruk.nl

Geachte heer Dekker,

Op 8 februari 2021 heeft u aan het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) het '*Voorstel tot wijziging van enige bepalingen van Boek 1 en Boek 10 van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot de keuze van de geslachtsnaam (Wet dubbele achternaam)*' voor advies aangeboden. Dit wetsvoorstel introduceert de mogelijkheid voor ouders om hun kinderen een dubbele geslachtsnaam te geven. De toelichting bij het wetsvoorstel bevatte geen beschrijving van de regeldrukgevolgen. Op 1 maart 2021 heeft uw ministerie na overleg met ATR een aanvulling met een dergelijke beschrijving aan ATR gezonden. Deze aanvulling is niet op de internetconsultatiepagina geplaatst. Het college geeft u in overweging om dit alsnog te doen, zodat mensen kennis kunnen nemen van die gevolgen en daar ook op kunnen reageren.

Aanleiding, context en inhoud

Het wetsvoorstel bevat een regeling die het mogelijk maakt dat ouders hun kinderen een dubbele geslachtsnaam geven. Het hebben van een naam is een belangrijk onderdeel van de identiteit van een persoon. Het is een symbool van saamhorigheid, ook omdat het informatie geeft over de familieverbanden, waartoe iemand behoort. Het is een erkend recht in mensenrechtenverdragen en jurisprudentie.

Met een dubbele geslachtsnaam kan de verbondenheid met beide ouders tot uitdrukking worden gebracht. Daarnaast kan de dubbele geslachtsnaam een oplossing bieden voor problemen die mensen met meerdere nationaliteiten in hun werk- en privé-omgeving ondervinden. Als mensen in verschillende landen verschillende geslachtsnamen hebben, kan met de registratie van een dubbele geslachtsnaam eenheid van naam in die landen worden gerealiseerd.

Met dit wetsvoorstel geeft het kabinet uitvoering aan een (gewijzigde) motie van de Tweede Kamer van 29 januari 2019.¹ Het komt aldus tegemoet aan een toenemende vraag vanuit de samenleving naar meer keuzevrijheid in het naamrecht. De opvattingen in de samenleving over naamgeving zijn veranderd, o.a. door het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen.

¹ Zie Kamerstukken II 2018/19, 35 000 VI, nr. 89

De dubbele geslachtsnaam is overigens niet verplicht. Als ouders geen keuze maken, geldt automatisch de vangnetbepaling waarbij het kind de geslachtsnaam van de vader of de duomoeder (in geval de ouders gehuwd of als partner geregistreerd zijn) of de geboortemoeder (in geval het buiten het huwelijk of een geregistreerd partnerschap is geboren) krijgt.

Het wetsvoorstel ligt verder in lijn met de aanbevelingen van de Werkgroep liberalisering naamrecht in het rapport 'Bouwstenen voor een nieuw naamrecht' van april 2009.

Toetsingskader

ATR beoordeelt de gevolgen voor de regeldruk aan de hand van het volgende toetsingskader:

1. Nuloptie (nut en noodzaak): is er een taak voor de overheid en is wetgeving het meest aangewezen instrument?
2. Zijn er minder belastende alternatieven mogelijk?
3. Is gekozen voor een uitvoeringswijze die werkbaar is voor de doelgroepen die de wetgeving moeten naleven?
4. Zijn de gevolgen voor de regeldruk volledig en juist in beeld gebracht?

1. Nut en noodzaak

De toelichting bij het voorstel verwijst naar de toenemende vraag in de maatschappij naar meer keuzevrijheid in het naamrecht c.q. het mogelijk maken van een dubbele geslachtsnaam. Daarbij wordt verwezen naar een in januari 2020 door het ministerie van Justitie en Veiligheid gehouden publiekspeling, waaruit blijkt dat twee derde van de bevolking positief of neutraal staat tegenover de aanpassing van de wet, die een dubbele geslachtsnaam mogelijk maakt, en dat 21% van de mensen in de leeftijdscategorie 25-45 jaar zo mogelijk hiervan gebruik wil maken. Verder wordt verwezen naar de petitie 'Dubbele naam in Nederland', die door ruim 14.000 mensen is ondertekend. Daarnaast wordt verwezen naar de Werkgroep liberalisering naamrecht, die in 2009 onder meer aanbeval om een dubbele geslachtsnaam mogelijk te maken en daarbij ook aandacht vroeg voor problemen die personen met twee of meer nationaliteiten kunnen hebben met betrekking tot het naamrecht. Tot slot verwijst het wetsvoorstel naar ontwikkelingen in andere landen binnen het Koninkrijk en omliggende landen.

Het college heeft geen opmerkingen bij de onderbouwing van nut en noodzaak van het wetsvoorstel.

2. Minder belastende alternatieven

Het naamrecht wordt geregeld in het Burgerlijk Wetboek. Wijziging van dit naamrecht kan alleen door middel van wijziging van dit wetboek. Er zijn dan ook geen minder belastende alternatieven aan de orde. Wel constateert het college dat ouders die hun kind een dubbele geslachtsnaam willen geven, daarvoor samen naar de burgerlijke stand moeten gaan. Dit is vergelijkbaar met de huidige procedure voor ouders die hun kind de geslachtsnaam van de moeder willen geven. ATR heeft ambtelijk vernomen dat deze procedure de ambtenaar van de burgerlijke in staat stelt om vast te stellen dat beide ouders het eens zijn met die keuze. Het college merkt hierbij op dat dit doel ook op een andere manier kan worden bereikt, bijvoorbeeld door machtiging of gezamenlijke elektronische aangifte. Het college geeft u in overweging om het voor ouders ook mogelijk te maken (naast de huidige procedure) om de naamkeuze digitaal te regelen.

3. Werkbaarheid

De memorie van toelichting beschrijft dat wanneer ouders een dubbele geslachtsnaam voor hun kind willen vastleggen, zij samen naar de burgerlijke stand moeten gaan. Als ouders een reeds van oudsher bestaande dubbele of meervoudige geslachtsnaam die als één naam wordt beschouwd, willen doorgeven in combinatie met de naam van de andere ouder, zal de ambtenaar van de burgerlijke stand in de Basisregistratie Personen (BRP) nagaan of die eerste (dubbele) naam inderdaad een van oudsher bestaande dubbele of meervoudige en als eenheid beschouwde naam betreft. Als de BRP daar geen uitsluitsel over geeft, kan de ambtenaar van de burgerlijke stand de ouders vragen om dit aan te tonen, bijvoorbeeld door middel van hun geboorteakten. Het zal hierbij gaan om personen die niet eerder in Nederland zijn gevestigd. Dit zal wellicht niet altijd goed mogelijk zijn, bijvoorbeeld door de afwezigheid van een goede bevolkingsregistratie in de landen waar betrokkenen vandaan komen.

Het college heeft geen opmerkingen ten aanzien van de werkbaarheid.

4. Gevolgen regeldruk

Het kiezen voor een dubbele geslachtsnaam betekent dat beide ouders samen naar de burgerlijke stand moeten gaan. Wanneer geen keuze gemaakt wordt is de vangnetbepaling van toepassing en hoeft slechts één van de ouders dit te doen.

Daarnaast moeten ouders die een van oudsher bestaande dubbele of meervoudige geslachtsnaam willen doorgeven in combinatie met de geslachtsnaam van de andere ouder, het bestaan daarvan ten tijde van de inwerkingtreding van deze wet aantonen, als de BRP deze gegevens niet bevat. De keuze voor een dubbele geslachtsnaam heeft dus gevolgen voor de regeldruk. Deze zijn alleen kwalitatief en niet kwantitatief in beeld gebracht. Volgens de toegezonden beschrijving zullen de gevolgen niet omvangrijk zijn. Dit wordt echter niet nader onderbouwd. Het college onderkent dat een precieze berekening van de regeldrukgevolgen moeilijk is. Tegelijkertijd geeft een inschatting van de orde van grootte van de doelgroepen wel relevante beslisinformatie.

De mogelijkheid voor dubbele geslachtsnamen kan een oplossing bieden voor problemen die personen kunnen ondervinden die twee of meer nationaliteiten hebben en in verschillende landen onder verschillende geslachtsnamen geregistreerd staan. In deze gevallen is veelal geen naamswijziging meer nodig. Dit leidt tot vermindering van regeldrukkosten, omdat er geen verzoek om naamswijziging bij de Dienst Justis meer nodig is. De omvang van deze lastenreductie is niet in beeld gebracht.

4.1 Het college adviseert om de toelichting te voorzien van een separate regeldrukparagraaf waarin een onderbouwde indicatie is opgenomen van de omvang van de doelgroepen van het voorliggende voorstel.

Dictum

Gelet op bovengenoemde bevindingen is het eindoordeel ten aanzien van dit voorstel:

Het voorstel indienen nadat met het adviespunt rekening is gehouden.

In de verwachting u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Hoogachtend,

Voorzitter

Secretaris